

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی البرز
معاونت آموزشی

بسمه تعالی

معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی البرز)

فرم طرح درس دانشکده پزشکی ..... نیمسال اول تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

طرح درس روزانه آموزش تنوری

نام درس (بلوک): ایمنی شناسی نظری	تعداد واحد و ساعت آموزشی: ۱,۸ واحد تئوری و ۰,۲ واحد عملی	رشته و مقطع تحصیلی دانشجویان: پزشکی / دکتری عمومی	نام مسئول درس: دکتر حامد محمدی	نام مدرسان: دکتر حامد محمدی
کد درس:	نوع درس: تئوری و عملی			
دروس پیش نیاز:				
پست الکترونیک مدرس: mohamadi.h86@gmail.com				

• هدف کلی درس:

آشنائی دانشجویان با ایمونولوژی پایه و بالینی

• منابع مطالعاتی مدرس: (بر اساس رفرنس نویسی ونگوور)

- Rich RR, Fleisher TA, Shearer WT, Harry S, Frew AJ, Weyand CM. Clinical Immunology: Principles and Practice 5th Edition Elsevier Ltd. 2019.
- Paul, William E. Fundamental immunology 7th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins, 2013.
- Murphy, Kenneth (Kenneth M); Travers, Paul, Janeway, Charles. Janeway's immunobiology Walport, Mark; 8th ed. New York: Garland Science, 2016.
- Abbas AK, Lichtman AHH, Pillai S. Cellular and Molecular Immunology. 10th Edition, Canada: Elsevier Saunders, 2022
- David Male, Jonathan Brostoff, David Roth, and Ivan Roitt. Immunology. Elsevier Ltd. 2013.
- Mak TW, Saunders ME, Jett BD. Primer to the immune response. 2end Edition Elsevier Ltd. 2014.
- Search engine: PubMed, Medline, Scopus, Medical journals

• منابع امتحانی دانشجوی: (بر اساس رفرنس نویسی و نگور)

- Rich RR, Fleisher TA, Shearer WT, Harry S, Frew AJ, Weyand CM. Clinical Immunology: Principles and Practice 5th Edition Elsevier Ltd. 2019.
- Paul, William E. Fundamental immunology 7th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins, 2013.
- Murphy, Kenneth (Kenneth M); Travers, Paul, Janeway, Charles. Janeway's immunobiology Walport, Mark; 8th ed. New York: Garland Science, 2016.
- Abbas AK, Lichtman AHH, Pillai S. Cellular and Molecular Immunology. 10th Edition, Canada: Elsevier Saunders, 2022
- David Male, Jonathan Brostoff, David Roth, and Ivan Roitt. Immunology. Elsevier Ltd. 2013.
- Mak TW, Saunders ME, Jett BD. Primer to the immune response. 2end Edition Elsevier Ltd. 2014.
- Search engine: PubMed, Medline, Scopus, Medical journals

• جدول طرح دوره :

شماره جلسه	محتوای آموزشی	تاریخ برگزاری	تعداد سوال اختصاص یافته	مدرس (مدرسان)
۱	کلیات ایمونولوژی	۱۴۰۳/۰۶/۲۰	۲	دکتر حامد محمدی
۲	سلول های ایمنی	۱۴۰۳/۰۶/۲۰	۵	دکتر حامد محمدی
۳	بافت های ایمنی	۱۴۰۳/۰۶/۲۷	۵	دکتر حامد محمدی
۴	آنتی ژن	۱۴۰۳/۰۶/۲۷	۴	دکتر حامد محمدی
۵	آنتی بادی	۱۴۰۳/۰۷/۰۳	۶	دکتر حامد محمدی
۶	ایمنی ذاتی	۱۴۰۳/۰۷/۱۰	۵	دکتر حامد محمدی
۷	MHC و عرضه آنتی ژن	۱۴۰۳/۰۷/۱۷	۵	دکتر حامد محمدی
۸	بلوغ لنفوسیت ها ۱	۱۴۰۳/۰۷/۲۴	۳	دکتر حامد محمدی
۹	بلوغ لنفوسیت ها ۲	۱۴۰۳/۰۸/۰۱	۳	دکتر حامد محمدی
۱۰	پاسخ های ایمنی هومورال	۱۴۰۳/۰۸/۰۸	۶	دکتر حامد محمدی
۱۱	کمپلمان	۱۴۰۳/۰۸/۱۵	۶	دکتر حامد محمدی
۱۲	آزمون میان ترم (از جلسه ۱ تا انتهای جلسه ۷)	۱۴۰۳/۰۸/۲۲	۳۲	دکتر حامد محمدی
۱۳	پاسخ های ایمنی سلولی ۱	۱۴۰۳/۰۹/۲۰	۵	دکتر حامد محمدی
۱۴	پاسخ های ایمنی سلولی ۲	۱۴۰۳/۰۹/۲۰	۵	دکتر حامد محمدی
۱۵	تولرانس و اتوایمنی	۱۴۰۳/۰۹/۲۷	۴	دکتر حامد محمدی
۱۶	سایتوکاین ۱	۱۴۰۳/۰۹/۲۷	۴	دکتر حامد محمدی
۱۷	سایتوکاین ۲	۱۴۰۳/۱۰/۰۴	۴	دکتر حامد محمدی
۱۸	آزمون پایان ترم		۴۰	دکتر حامد محمدی

• نحوه ارزشیابی دانشجویان در طول دوره:

ردیف	شرح فعالیت	تاریخ آزمون/انجام تکلیف	نمره
۱	آزمون میان ترم	۱۴۰۳/۰۸/۲۲	۸
۲	آزمون پایان ترم		۱۰
۳	انجام تکالیف و فعالیت های کلاسی	انجام فعالیت	۲
۴		مجموع نمره:	۲۰

• سایر مقررات تدوین شده توسط مدرس، در طول دوره:

ردیف	شرح تکلیف
۱	عدم استفاده از تلفن همراه در کلاس
۲	رعایت سکوت
۳	

جدول طرح درس:

شماره جلسه	اهداف اختصاصی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه رفتاری	*حیطه (شناختی، عاطفی و روان حرکتی)	روش یاددهی/یادگیری	مواد و وسایل آموزشی
۱	مفهوم ایمنی، بازوهای سیستم ایمنی و وظایف سیستم ایمنی	اهمیت دروس علوم پایه. سپس آشنائی با اهمیت و مکانیسمهای سیستم ایمنی. نگاهی گذرا به وظایف و عوامل عملکردی سیستم ایمنی. ویژگیهای بارز پاسخهای ایمنی ذاتی و اختصاصی. انواع پاسخهای ایمنی اختصاصی. مفاهیم ایمنی حفاظتی (Protective Immunity)، انتقال انتخابی (Adoptive Transfer) و ایمنی غیرفعال	شناختی	سخنرانی، پرسش- پاسخ، بحث گروهی و نقشه مفهومی	ویدئو پروژکتور-تخته نمایش- انیمیشن
۲	سلول های ایمنی	آشنائی با مفاهیم آنتی ژن، ایمونژن و اپی توپ. توضیح مختصری از نحوه تولید سلولهای ایمنی ذاتی و اختصاصی. آشنائی باسلولهای سیستم ایمنی شامل سلولهای عرضه کننده آنتی ژن (شامل فاگوسیت های تک هسته ای، سلولهای دندریتیک و لانگرهانس)، پلی مورفونوکلرها، سلولهای کمکی و انواع لنفوسیتها.	"	"	"
۳	بافتهای سیستم ایمنی	آشنایی با ارگان های لنفاوی اولیه و ثانویه	"	"	"
۴	آنتی ژن	آشنایی با مفاهیم آنتی ژن، انواع آنتی ژن ها، هاپتن، سوپرآنتی ژن ها و میتوژن ها	"	"	"

۵	آنتی بادی	آشنایی با مفاهیم آنتی بادی، انواع آنتی بادی ها، غلظت و عملکرد آنتی بادی ها	"	"	"
۶	ایمنی ذاتی	آشنائی با التهاب حاد و مزمن. واکنشهای ایمنی ذاتی با سیستم عروقی. محل و نحوه شکل گیری پاسخ ایمنی. گیرنده ها، مکانیسمها و عملکرد سلولهای ایمنی ذاتی. کموتاکسی فاگوسیتوز و عرضه آنتی ژن	"	"	"
۷	MHC و عرضه آنتی ژن	آشنائی با تعریف، انواع، ساختمان، ژنتیک، توزیع سلولی، عملکرد و نقش در پاسخهای ایمنی و کاربرد کلینیکی	"	"	"
۸ و ۹	بلوغ لنفوسیت ها ۱ و ۲	آشنائی با نحوه تولید گیرنده های سطح لنفوسیت های T و مقایسه با گیرنده های سلولهای ایمنی ذاتی.	"	"	"
۱۰	پاسخ های ایمنی هومورال	نقش آنتی بادی در سیستم ایمنی. گیرنده های آنتی بادی بر سطح سلولهای ایمنی. ارتباط نوع آنتی بادی با عملکرد.. نقش گیرنده های کمپلمان در سیستم ایمنی. آپسونیزاسیون.	"	"	"
۱۱	کمپلمان	ملکولها و مسیرها، گیرنده ها، و مهارگرها	"	"	"
۱۲	ایمنوژنتیک سلولهای B و T	آشنائی با نحوه تولید گیرنده های سطح لنفوسیت های B و T و مقایسه با گیرنده های سلولهای ایمنی ذاتی.	"	"	"
۱۳	پاسخ های ایمنی سلولی ۱	آشنائی با انواع سلول T کمکی و عملکرد آنها			

۱۵	پاسخ های ایمنی سلولی ۲	آشنایی با سلولهای کشنده طبیعی. ملکولهای واسطه ایمنی سلولی مانند Fas, CD40 و پرفورین/گرانزیم. مکانیسمهای واسطه ایمنی سلولی شامل مکانیسمهای contact-dependent & independent- و سیتوتوکسیک.	شناختی	سخنرانی، پرسش- پاسخ، بحث گروهی و نقشه مفهومی	ویدئو پروژکتور-تخته-نمایش
۱۶	تولرانس و اتوایمنی	آشنایی با مکانیسمهای مرکزی و محیطی القاء تحمل سیستم ایمنی در سلولهای T و B، نقش ارگانهای لنفاوی اولیه و ثانویه در عدم پاسخ به آنتی ژنهای خودی/ تشریح خودایمنی موضعی و سیستمیک، نمونه های موضعی و سیستمیک خودایمنی، ریسک فاکتورها، نقش التهاب، نقش ادجونتها و درمانهای رایج	"	"	"
۱۷	سایتوکاین ۱	طبقه بندی انواع سایتوکاین ها و سایتوکاین های ایمنی ذاتی	"	"	"
۱۸	سایتوکاین ۲	سایتوکاین های ایمنی اکتسابی	"	"	"

فهرست محتوا و ترتیب ارائه درس ایمنی شناسی عملی:

جلسه	تاریخ	عناوین	مجری / مجریان
۱	۱۴۰۳/۰۸/۲۲	اصول ایمنی کار در آزمایشگاه، مقدمه ای بر سرولوژی	دکتر حامد محمدی
۲	۱۴۰۳/۰۸/۲۹	گروه خونی و کراس مچ، کومبس مستقیم و غیر مستقیم	دکتر حامد محمدی
۳	۱۴۰۳/۰۹/۰۶	رایت و ویدال	دکتر حامد محمدی
۴	۱۴۰۳/۰۹/۱۳	Anti-CCP و RF ،CRP	دکتر حامد محمدی
۶		آزمون پایان ترم	دکتر حامد محمدی

تعاریف:

*حیطه های یادگیری:

حیطه شناختی :

در حوزه شناختی، دانش، معلومات و مهارت های ذهنی قرار گرفته اند. طبق طبقه بندی بلوم، هدف ها در حوزه شناختی شش نوع و عبارتند از :۱-دانش، ۲-فهمیدن، ۳-کار بستن، ۴-تحلیل، ۵-ترکیب، ۶-ارزشیابی

حیطه عاطفی :

شامل رفتارهایی است که به علایق، احساسات، ارزش ها، اخلاقیات و عواطف مربوط می شود و سطوح آن عبارتند از : توجه کردن، واکنش نشان دادن، ارزش گذاری، سازمان بندی کردن، متبلور ساختن.

حیطه روانی - حرکتی :

حیطه روانی حرکتی آن بخش از هدف های آموزشی را شامل می شود که در جهت افزایش توانایی های عضلات و ایجاد هماهنگی بین آن ها. به زبان دیگر این بخش از هدف های آموزشی به گونه ای است که انجام آن ها نیازمند همکاری اعصاب (سیستم عصبی) و ماهیچه ها است. مهارت هایی مانند : نوشتن، دویدن، خیاطی کردن، رانندگی کردن، کار آزمایشگاهی انجام دادن، نقاشی کردن و... سطوح آن عبارتند از : مشاهده و تقلید کردن، مستقل اجرا کردن، دقت کردن همراه با سرعت، با هماهنگی انجام دادن، عادی شدن.

*روش های یاد دهی / یادگیری:

انواع روش های آموزش مشتمل بر - سخنرانی - سناریو - سیمولاسیون - یادگیری مبتنی بر حل مساله - یادگیری مبتنی بر کار تیمی - پرسش و پاسخ و ...

تاریخ:

چک لیست کیفی طرح درس

نام درس:

گروه آموزشی:

مقطع تحصیلی:

نیمسال تحصیلی:

رشته تحصیلی:

نام و نام خانوادگی مدرس:

ردیف	اجزا و عناوین طرح درس	خیر	بلی		نظر مدیر گروه
			کامل	ناقص	
۱	نام درس قید شده است				طرح درس قابل قبول می باشد. ☐
۲	رشته و مقطع تحصیلی لحاظ شده است				
۳	تعداد و نوع واحد بیان گردیده است				
۴	دروس پیش نیاز منظور شده است				
۵	اهداف کلی درس نوشته شده است				
۶	اهداف اختصاصی نوشته شده است				طرح درس نیاز به اصلاح دارد. ☐
۷	محتوی آموزشی هر جلسه نوشته شده است				
۸	تعداد سوالات هر محتوی آموزشی مشخص شده است				
۹	نوع حیطه ها مشخص شده است				
۱۰	شیوه تدریس بیان شده است				
۱۱	تکالیف دانشجویی مشخص شده است*				نام و نام خانوادگی مدیر گروه:
۱۲	مواد و وسایل آموزشی استاد ذکر شده است				
۱۳	منابع مطالعاتی استاد قید شده است**				
۱۴	منابع امتحانی دانشجویان قید شده است***				
۱۵	نحوه ارزیابی دانشجویان بیان شده است				
۱۶	*تعداد کل سوالات آزمون مشخص شده است				محل امضا
۱۷	طرح درس ارائه شده با سرفصل آموزشی مطابقت دارد				

*روشن و واضح بودن تکالیف مد نظر می باشد.

**طبق رفرنس نویسی و نکور بیان شود.

***دردسترس بودن منابع لحاظ گردد.